

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В. ДОКУЧАЄВА**

Кафедра філософії, історичних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Р.М. Шелудько
“ 28 ” серпня 20 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1.1.1 ІСТОРІЯ І КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти: початковий (короткий цикл)

Галузь знань – 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність – 205 «Лісове господарство»

Освітньо-професійна програма – «Лісове господарство»

Факультет лісового господарства

Робоча програма «Історія і культура України» для здобувачів початкового (короткого циклу) рівня вищої освіти галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності 205 «Лісове господарство», освітньо-професійної програми «Лісове господарство»
„28” серпня, 2020__ р. 17 с.

Розробник: **Мокрецова Н.Я.**, кандидат філософських наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри філософії,
історичних і соціальних дисциплін
Протокол від «26» серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри філософії,
канд. історичних наук, доцент

А.І. Кравцов

“26” серпня _____ 2020__ р

Схвалено методичною комісією факультету лісового господарства

Протокол від «28» 08 _____ 2020 р. № 1

“28” 08 _____ 2020 р

/ Голова

Ведмідь М.М.

© _____, 2020__ р.

© _____, 2020__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»		
Модулів – 2 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 90	Спеціальність – 205 «Лісове господарство»	Рік підготовки	
		1-й	2-й
		Семестр	
		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,0 самостійної роботи студента – 3,6	Освітній рівень: початковий (короткий цикл) рівня вищої освіти	16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: іспит	

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Історія і культура України» є отримання знання про виникнення й розвиток людського суспільства та закономірності історичного і культурного процесу на всіх українських землях з найдавніших часів до сьогодення; національну культуру як специфічний та унікальний феномен людства; закономірності виникнення та розвитку української культури на різних етапах вітчизняної історії.

Основними завданнями є:

- навчити студентів аналізувати історичні та культурні джерела, пам'ятки минулого, що дозволяють аналітично мислити й об'єктивно сприймати події історії України;
- ознайомити студентів із закономірностями виникнення та джерелами формування української культури, особливостями її розвитку на різних етапах історії України,
- з'ясувати сутнісні ознаки духовної культури нашого народу, її гуманістичну спрямованість, відкритість перед культурами інших народів, глибокий демократизм, творчий характер.
- навчити студентів вільно оперувати сучасними концептами історичної культурології та широким фактологічним матеріалом.
- сформувані світоглядні погляди на основі знання особливостей української культури та їхнього зв'язок із національним характером;
- навчити студентів цінувати здобутки української духовної та матеріальної культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія і культура України» здобувачі отримують компетенції:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, громадянина України.
2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності

10. Здатність організувати роботу малих колективів виконавців.
12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

Програмні результати навчання

1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, формування національної гідності та патріотизму.
2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

Міждисциплінарні зв'язки:

1. українська мова (за професійним спрямуванням);
2. філософія; 3. психологія;
4. політологія; 5. соціологія.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність, витоки та рання історія українського суспільства та культури

Тема 1. Становлення людської цивілізації на теренах України

Тема 2. Поняття культури та її ролі в розвитку суспільства

Тема 3. Історія та культура Київської Русі.

Тема 4. Українські землі у Литовсько-Польську добу. Українська національна революція (1648-1676 рр.) та Гетьманщина XVII – XVIII

Змістовий модуль 2. Історія українського суспільства та культури Нового часу і сучасності

Тема 5. Культура України героїчної доби (XIV –XVIII ст.)

Тема 6. Україна у складі Російської та Австрійської імперій у XIX–XX ст.

Тема 7. Українське національно-культурне Відродження

Тема 8. Україна у новітню добу (XX – XXI ст.)

4. Структура навчальної дисципліни «Історія і культура України»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. . Сутність, витоки та рання історія українського суспільства та культури												
Тема 1. Становлення людської цивілізації на теренах України.	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 2. Поняття культури та її ролі в розвитку суспільства.	12	2	2			8	11	-	1			10
Тема 3. Історія та культура Київської Русі.	12	2	2			8	11	-	1			10
Тема 4. Українські землі у Литовсько-Польську добу. Українська національна революція та Гетьманщина XVII – XVIII ст.	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	56	8	8			30	46	2	4			40
Змістовий модуль 2. Історія українського суспільства та культури Нового часу і сучасності												
Тема 5. Культура України героїчної доби (XIV –XVIII ст.)	12	2	2			8	11	1				10
Тема 6. Україна у складі Російської та Австрійської імперій у XIX–XX ст.	10	2	2			6	10	-	-			10
Тема 7. Українське національно-культурне Відродження.	12	2	2			6	11	-	1			10
Тема 8. Україна у новітню добу (XX – XXI ст.).	12	2	2			8	12	1	1			10
Всього годин разом за змістовим модулем 2	54	8	8			38	44	4	6			40
Всього	90	16	14			60	90	6	6			80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення людської цивілізації на теренах України	2 год.
2	Феномен української культури.	2 год.
3	Культура та історія Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	2 год.
4	Культура та історія становлення української народності	2 год.
5	Україна у складі Російської та Австрійської імперій у XIX–XX ст.	2 год.
6	Національно-культурне відродження в Україні кінця XVIII – початку XX ст.	2 год.
7	Україна у новітню добу (XX – XXI ст.).	2 год.
	Усього годин:	14 год.

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студентів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; інші види занять.
2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.
3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: виконання завдань з елементами творчості; участь в розборі проблемних ситуацій; розв'язання проблемно-пошукових запитань; участь у дискусіях і конференціях; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.
4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в процесі проведення наукових досліджень, у навчальних практикумах, конференціях.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і функції історії культури України	6 год.
2	Світогляд дохристиянської доби Київської Русі.	8 год.
3	Культура України епохи Бароко та доби Просвітництва	8 год.
4	Християнство як світова релігія, вплив на культуру	8 год.
5	Здобутки сучасного українського кіномистецтва.	8 год.
6	Розвиток освіти і науки наприкінці XX – початку XXI ст.	6 год.
7	Культура України героїчної доби (XIV –XVIII ст.)	6 год.
8	Історія і сучасний стан культури в Україні	8 год.
	Усього годин:	58

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1) Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словесні** (лекція, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її мовна обробка).

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лекція із застосуванням ігрових методів – застосовуються методи мозкової атаки, методи конкретних ситуацій та інші, коли здобувачі самі формулюють проблему і намагаються її вирішити.

Практичні заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачами відповідно до сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття - форма навчального заняття, що проводиться з окремими здобувачами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Рольові ігри (інсценізація) – форма активізації здобувачів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної історичної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні консультації, семестрові та екзаменаційні).

2) Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: **індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;**

3) Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – **репродуктивні та продуктивні** (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові);

4) Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота здобувача з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до практичних занять, робота з комп'ютером, виконання письмових завдань.

8. Методи контролю

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, лабораторно-практичних занять і оцінюється сумою набраних балів.

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками:

I – контроль систематичності та активності роботи на лабораторно-практичних заняттях;

II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування.

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий/ семестровий контроль проводиться у формі екзамену у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Семестровий екзамен – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням екзамену є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння здобувачем компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота								Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
6	6	8	8	8	8	8	8	40	100

Теми змістового модуля 1 – T1–T4. Теми змістового модуля 2 – T5–T8.

10. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
66 – 74	D	задовільно	
60 – 65	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Історія і культура України: навч.-метод. рекомендації / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків: ХНАУ, 2020. – 168 с.
2. Історія Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва / О.М. Голікова, А.І. Кравцов, Р.І. Киричок та ін. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків, 2011. – 544 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. Білоцерківський В.Я. Історія України: навч. посібник / В.Я. Білоцерківський. – Київ: Центр навч. л-ри, 2007. – 536 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: навч. посібник / О.Д. Бойко. Київ: Академвидав, 2010. – 687 с.
3. Бойко О.Д. Нариси з новітньої історії України (1985–1991 рр.): навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / О.Д. Бойко. – Київ: Кондор, 2004. – 358 с.
4. Голікова О.М. Історія України та української культури: словник-довідник / Харк. нац. аграр. ун-т імені В.В. Докучаєва. – Харків: ХНАУ, 2015. – 189 с.
5. Греченко В. А. Історія української культури: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.А. Греченко, К.В. Кислюк. – Київ: Кондор, 2013. – 351 с.
6. Греченко В.А. Історія України. Модульний курс / В.А. Греченко. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – 384 с.
7. Історія світової та української культури: підручник для вищ. закл. освіти / В.А. Греченко, І.В. Чорний, В.А. Кушнерук, В.А. Режко. – Київ: Літера ЛТД, 2006. – 480 с.
8. Історія України: Новітня доба: навч. посібник / за ред. В.М. Литвина. – Київ : Академвидав, 2012. – 479 с.
9. Кормич Л. І. Історія України: від найдавніших часів і до ХХІ століття: навч. посібник / Л.І. Кормич, В.В. Багацький. – 4-те вид. – Х. : Одиссей, 2004. – 480 с.
10. Лазарович М.В. Історія України: навч. посібник / М.В. Лазарович. – 2-ге вид., випр. і доп. – Київ : Знання, 2011. – 685 с.
11. Литвин В. М. Історія України: підручник. Київ: Наукова думка, 2011. – 839 с.
12. Остафійчук В.Ф. Історії України: сучасне бачення: навч. посібник / В.Ф. Остафійчук. – Київ: Знання-Прес, 2008. – 424 с.

13. Панченко П.П. Аграрна історія України: навч. посіб. для студ. і викл. с.-г. закл. освіти I–IV рівнів акредитації / П.П. Панченко, Ю.Ф. Мельник, В.А. Вергунов. – Київ: Просвіта, 2007. – 532 с.
14. Присяжнюк Ю.П. Українське селянство XIX–XX ст.: еволюція, ментальність, традиціоналізм: навч. посібник / Ю.П. Присяжнюк. – Черкаси: Відлуння-плюс, 2002. – 120 с.
15. Світлична В.В. Історія України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / М-во освіти і науки, молоді та спорту України. – Київ: Каравела, 2012. – 384 с.
16. Історія України: навч. посіб. для студ. неісторичних спеціальностей / Кер. кол. Р.Д. Лях. – Донецьк: Центр підготовки абітурієнтів, 1998. – № 396 с.
17. Українська та зарубіжна культура: навч. посібник / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; за ред. М.М. Заковича. – Київ: Знання, 2009. – 589 с.

18. Додаткова

19. Багалеї Д.И. История города Харькова за 250 лет его существования (1655–1905): ист. монография: в 2 т. / Д.И. Багалеї, Д.П. Миллер. – Харків, 2004. – Т. 1: XVII – XVIII века. – [Б. м.]: [б. и.], 2004. – 572 с.: ил.; Т. 2: XIX – начало XX века. – [Б. м.]: [б. и.], 2004. – 982 с.
20. Багалій Д.І. Історія Слобідської України: наук. видання / Д.І. Багалій; передм., комент. В.В. Кравченка. – Харків: Дельта, 1993. – 256 с.: іл.
21. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України / М.С. Грушевський; упоряд. Й. Брояк. – Донецьк: БАО, 2003. – 734 с. : іл.
22. Грушевський М.С. Історія України-Руси: в 11-ти т., 12 кн. / М. С. Грушевський; редкол.: П. С. Сохань (голова) та ін.; АН України; Ін-т укр. археогр.; Ін-т історії України. – Київ: Наук. думка, 1991–1998.
23. Гунчак Т. Україна, перша половина XX століття: Нариси політичної історії / Т. Гунчак. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.
24. Дорошенко Д. Нарис історії України / Д.І. Дорошенко; передм. І.О. Денисюк; ред. М.П. Парцей. – Львів: Світ, 1991. – 574 с.
25. Історія міста Харкова XX століття: колект. наук. монографія / О.Н. Ярмиш, С.І. Посохов та ін. – Харків: Фоліо: Золоті сторінки, 2004. – 686 с.
26. Історія українського козацтва: нариси: в 2 т. / редкол.: В.А. Смолій та ін.; НАН України, Ін-т історії України, НДІ козацтва. – Т. 1. – Київ: Вид. дім Києво-Могилян. акад., 2006. – 800 с.; Т. 2. – Київ: Вид. дім Києво-Могилян. акад., 2007. – 723 с.

27. Історія українського селянства: нариси: в 2 т. / відп. ред. В.А. Смолій; НАН України; Ін-т історії України. – Київ: Наук. думка, 2006. Т. 1. – 632 с.; Т. 2 – 653 с.
28. Історія Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва / О. М. Голікова, А. І. Кравцов, Р. І. Киричок та ін. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків, 2011.– 544 с.
29. Історія української культури / За загал. ред. І.П. Крип'якевича. – 4-те вид., стереотип. – Київ: Либідь, 2002. – 656 с.
30. Крип'якевич І.П. Історія України / І.П. Крип'якевич. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: Світ, 1990. – 560 с. – («Пам'ятки іст. думки України»).
31. Попович М.В. Нарис історії культури України / М.В. Попович. – 2-е вид., випр. – Київ : Артєк, 2001. – 728 с.
32. Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ: Нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст.: навч. посіб. / Ю.І. Терещенко. – Київ: Перун, 1996. – 496 с.
33. Українська та зарубіжна культура: навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; за ред. М.М. Заковича. – Київ: Знання, 2009. – 589 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua
3. Міністерство освіти та науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua
4. Інтеллектус [Електронний ресурс]: веб-журн. – Режим доступу: <http://www.patent.net.ua/intellectus/ua.html>